

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 423/2021
21.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Влајко Комленац, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Мирослав Милошевић, адвокат из ..., ради повраћаја купопродајне цене, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2232/20 од 01.10.2020. године, у седници одржаној 21.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2232/20 од 01.10.2020. године, у преиначујућем делу, тако што СЕ ОДБИЈА жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** првостепена пресуда.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 136.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П 220/17 од 06.07.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је основано потраживање туженог истакнуто ради пребијања у износу од 23.719,01 динара (трошкови закупнине градског грађевинског земљишта 23.497,34 динара и трошкови воде 221,67 динара), односно 220,69 евра, са законском затезном каматом од 03.11.2010. године до исплате (коју накнаду штете тужилац признаје поднеском од 25.09.2019. године и смањује првобитно постављен тужбени захтев од 5.000 евра на 4.800 евра), а у преосталом делу истакнуто потраживање туженог ради пребијања са каматом, није основано. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на основу раскинутог уговора, а на име повраћаја примљене купопродајне цене исплати 4.779,31 евра у динарској противвредности на дан исплате, са каматом по стопи коју утврђује Европска централна банка за период од 03.11.2010. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године, до исплате у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева за исплату 20,69 евра у динарској противвредности на дан исплате са каматом као у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка од 169.500,00 динара, са законском

затезном каматом од извршности до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од пресуђења до извршности.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 2232/20 од 01.10.2020. године, ставом првим изреке, одбио жалбу тужиоца, а жалбу туженог делимично усвојио и пресуду Основног суда у Руми П 220/17 од 06.07.2020. године, потврдио у ставу првом и делу става другог изреке, којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име повраћаја примљене купопродајне цене по основу раскинутог уговора износ од 879,31 евра у динарској противвредности на дан исплате, са каматом по Закону о затезној камати од 23.04.2015. године до исплате и преиначио у преосталом делу става другог и четвртог изреке, и одбио захтев тужиоца за исплату износа од још 3.900 евра у динарској противвредности на дан исплате, са каматом ЕЦБ за период од 03.11.2020. године до 24.12.2012. године, а од 24.12.2012. до исплате у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и захтев за исплату законске затезне камате на износ од 879,31 евра у динарској противвредности на дан исплате од 03.11.2010. године до 22.04.2015. године, и обавезу туженог да тужиоцу накнади трошкове спора снизио на износ од 31.035,45 динара са каматом од извршности до исплате. Тужиоцу нису досуђени трошкови жалбеног поступка, а обавезан је да туженом накнади трошкове жалбеног поступка од 14.704,20 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права у смислу члана 407. став 1. тачка 4. и ради уједначавања судске праксе на основу члана 404. став 1. ЗПП.

Тужени је дао одговор на ревизију са предлогом да се ревизија одбије.

Како је тужилац ревизију изјавио против пресуде којом је преиначена првостепена пресуда и одлучено о захтевима странака, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена као редовна, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању дана 02.08.2010. године у ... тужилац као купац и тужени као продавац су закључили уговор о купопродаји монтажног киоска, површине 18,75 м², за купопродајну цену од 12.900 евра. Истог дана киоск је предат у посед купцу који је тада исплатио део купопродајне цене од 7.000 евра, а обавезао се да ће остатак од 5.900 евра, исплатити најкасније до 10.08.2010. године. Како преостали део купопродајне цене није исплатио у уговореном року, тужилац је туженом вратио у посед купопродајни објект ослобођен од свих лица и ствари дана 03.11.2010. године. Том приликом странке су потписале изјаву којом је констатовано да тужилац враћа објект јер није у могућности да испуни уговорне обавезе из члана 4. уговора о

купопродаји (да исплати остатак купопродајне цене од 5.900 евра најкасније до 10.08.2010. године); а тужени се обавезао да ће му када прода исти објекат од новоуговорене цене вратити (тужиоцу) уплаћени део купопродајне цене који му је он исплатио приликом сачињавања њиховог купопродајног уговора, с тим да минимална цена за продају објекта износи 9.000 евра. У истом писмену је такође наведено да се на овај начин, продавац-овде тужени одриче даљег потраживања неисплаћене уговорене цене у висини од 5.900 евра а преузео је све режијске трошкове настале до враћања објекта (закупнина градског земљишта, струја, вода, комуналије) што према налазу и мишљењу вештака износи укупно 23.719,01 динара, који износ је тужилац признао. Неспорно је да је тужени од примљене купопродајне цене од 7.000 евра која му је исплаћена на дан закључења купопродајног уговора, тужиоцу вратио 2.000 евра (чиме је потраживање тужиоца 5.000 евра). Тужени је продао монтажни киоск 20.01.2017. године, за 6.000 евра ВВ из

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд усвојивши приговор пребијања у износу од 23.719,01 динара, делимично усвојио тужбени захтев и туженог обавезао да тужиоцу на име враћања примљене купопродајне цене исплати 4.779,31 евра у динарској противвредности на дан исплате, са каматом као у изреци, од дана пријема тог износа.

Другостепени суд је делимично потврдио првостепену пресуду за исплату износа од 879,31 евра у динарској противвредности. Оценио је садржину изјаве од 03.11.2010. године на начин да су се том изјавом уговарачи сагласили да тужени и приликом наредне продаје од најмање претпостављене цене за киоск од 9.000 евра, за себе задржи део уговорене цене из уговора који се том изјавом раскида у висини од 3.900 евра, а да остатак преда тужиоцу, па је следом тога закључио да је тужени после раскида уговора у обавези да тужиоцу исплати још износ од 1.100,00 односно, који је по усвајању компензационог приговора од 220,69 евра умањио на износ од 879,31 евра у динарској противвредности. За износ преко овога је одбио тужбени захтев тужиоца.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је у побијаној другостепеној пресуди погрешно примењено материјално право.

Наиме, у поступку је као неспорно утврђено да је даном закључења купопродајног уговора 02.08.2010. године, тужилац на име купопродајне цене туженом исплатио 7.000 евра, а обавезао се да ће остатак уговорене цене од 5.900 евра, да исплати најкасније до 10.08.2010. године. Како у том року није исплатио остатак уговорене купопродајне цене, вратио је продавцу - туженом монтажни киоск ослобођен од лица и ствари дана 03.11.2010. године и истог дана потписао изјаву (коју је сачинио тужени) по којој се тужени обавезао да ће тужиоцу преостали део цене вратити када прода ствар коју му је купац вратио (није одређен датум) за најмање 9.000 евра. У међувремену тужени је тужиоцу вратио 2.000 евра, док му остатак примљене цене није вратио јер је локал продао тек 20.01.2017. године, за износ од 6.000 евра.

Правилном из одредбе члана 132. Закона о облигационим односима (ЗОО), одређена су дејства раскида уговора и између осталог прописано да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала (став 2.), при чему је страна која враћа новац дужна да плати и затезну камату од дана

када је примила исплату (став 5.) а да се код двостраних уговора испуњење обавеза врши истовремено (члан 122. став 1.).

Стога према наведеном правилу тужиоцу који је делимично извршио купопродајни уговор исплатом дела купопродајне цене, након раскида тог уговора због немогућности испуњења и враћања туженом у посед купопродајног објекта ослобођеног од лица и ствари дана 03.11.2010. године, припада право на истовремено враћање примљеног износа купопродајне цене. Те законске обавезе враћања примљеног износа тужени се не може ослободити позивањем на закључену изјаву која садржи услов о висини будуће купопродајне цене, јер је изјава те садржине супротна смислу члана 132. ЗОО и као таква не производи правно дејство.

Имајући наведено у виду, правилна је оцена првостепеног суда да је тужени у обавези да изврши реституцију - враћање примљеног дела купопродајне цене, ово из разлога, што се састављањем изјаве од 03.11.2010. године, овде тужени, као продавац одрекао даљег потраживања неисплаћеног дела од уговорене купопродајне цене од још 5.900 евра (7.000 исплаћено). Истом се тужилац није одрекао свог права на повраћај датог дела који му припада у смислу цитираних законских одредби. Зато се не може прихватити изложени закључак другостепеног суда.

Првостепени суд је правилно одлучио и о трошковима парничног поступка на основу члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Тужиоцу који је успео у ревизијском поступку (поред трошкова признатих првостепеном пресудом) припадају и трошкови састава жалбе и ревизије од по 18.000,00 динара, као и таксе на ревизију од 70.600,00 динара, а према опредељеном захтеву тужиоца, на основу члана 165. став 2. и 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић